

WSTĘP

Kolejny tom *Dyskursów młodych andragogów* jest rezultatem ósmego już spotkania badaczy w Letniej Szkole Młodych Andragogów, jak też efektem współpracy młodych ludzi, która od kilku lat ma miejsce w ramach swoistej wspólnoty akademickiej, spontanicznie powstałej i skupionej wokół, obok i za przyczyną Zielonogórskiej Szkoły Andragogów. W skład tej nieformalnej wspólnoty wchodzi młodzież naukowcy z całego kraju – byli i obecni słuchacze Szkoły, jej obserwatorzy, sympatycy, a nade wszystko zwolennicy idei prowadzenia otwartych, aktualnych, odważnych i interesujących dyskursów naukowych w obszarze szeroko rozumianej edukacji dorosłych. Samo określenie „młodych”, pojawiające się w nazwie Szkoły Andragogów i w tytule niniejszej serii wydawniczej, nie jest rozumiane sztywno jako pewna cezurą wiekowa uczestników Szkoły i autorów *Dyskursów*. Nabiera ono szerszego znaczenia i jest tu traktowane raczej jako symboliczne określenie otwartości i świeżości myślenia, odwagi w wyrażaniu niepopularnych czasem poglądów, wskazywania na dotychczas niepodjęte, pomijane bądź przemilczane problemy naukowe, wkraczania w nowe obszary rzeczywistości społecznej, stawiania ważnych społecznie i poznawczo pytań oraz wnikliwego i rzetelnego poszukiwania na nie odpowiedzi. Młodych badaczy andragogów, którzy cechują się takim podejściem do uprawiania nauki, nie brakuje. Dowodem tego jest z roku na rok stale poszerzający się krąg autorów – magistrów i doktorów – z różnych ośrodków akademickich w kraju, publikujących swoje wypowiedzi naukowe na łamach *Dyskursów*. Owo tytułowe określenie naszej serii wydawniczej może być zatem odczytywane jako pewien rodzaj „zdarzenia komunikacyjnego” służącego wymianie myśli, poglądów i opinii, doświadczeń i odkryć, spostrzeżeń i refleksji pomiędzy tymi, którzy w większości są na początku (choć jedni bliżej, drudzy dalej) swojej biografii naukowej.

Jednym z inicjatorów, twórców i propagatorów idei tworzenia tego rodzaju wspólnoty młodych (nie tylko wiekiem, ale przede wszystkim „duchem” i sposobem myślenia) badaczy wokół Szkoły Andragogów jest jej wieloletni Kierownik Naukowy oraz Redaktor Naukowy wszystkich dotychczas opublikowanych siedmiu tomów *Dyskursów młodych andragogów* – prof. zw. dr hab. Józef Kargul. On to właśnie w maju 2006 roku podczas VIII LSMA powierzył mi redakcję naukową ósmego tomu *Dyskursów*. Doceniając to wyróżnienie i starając się nie zawieść zaufania, jakim obdarzył mnie prof. J. Kargul – mój mistrz i nauczyciel – kierowałam się dwoma zasadami.

Po pierwsze – kierowałam się zasadą, by „nie zepsuć” tego, co udało się wypracować Profesorowi przez siedem lat redagowania *Dyskursów* i do czego zdążył już przyzwyczaić i autorów, i stałych czytelników serii. Mam tu na myśli zarówno szczególną dbałość o poziom naukowy publikowanych tekstów, ich interesującą zawartość merytoryczną, poprawność metodologiczną, formalną i językową, jak też pozostawanie wiernym idei, że *Dyskursy* są otwartym dla młodych badaczy forum, na którym mogą oni w sposób nieskrępowany mówić „własnym głosem” o tym, co zajmuje ich w świecie, intryguje, zaciekawia, a nawet zadziwia. Dowodem na to, że prof. Kargulowi udało się osiągnąć odpowiednio wysoki poziom *Dyskursów*, jest wyróżnienie, jakie w ubiegłym roku spotkało Redaktora Naukowego, jak też Autorów i Wydawcę Serii. Otóż w listopadzie 2006 roku *Dyskursy młodych andragogów* zostały wyróżnione spośród wielu innych czasopism i serii wydawniczych i zakwalifikowane przez Redakcję The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), której polskie przedstawicielstwo mieści się w Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, do upowszechniania na międzynarodowym rynku wydawniczym. Upowszechnianie odbywać się będzie w formie elektronicznej publikacji streszczeń artykułów zamieszczanych w *Dyskursach* oraz informacji o ich autorach na międzynarodowej stronie czasopisma CEJSH (<http://cejsh.icm.edu.pl>, też www.pan.pl), którego bazy danych – jak podają redaktorzy – odwiedzane są miesięcznie 35-37 tys. razy.

Z tego też m.in. względu podjęliśmy wspólnie z prof. J. Kargulem decyzję o wprowadzeniu na stałe (począwszy od ósmego tomu) praktyki umieszczania w *Dyskursach młodych andragogów* abstraktów artykułów w języku angielskim oraz uzgodniliśmy i przyjęliśmy do rozpowszechniania angielskie tłumaczenie tytułu naszej serii w postaci: *Adult Education Discourses*. Trudno się zatem dziwić, że przejście redakcji *Dyskursów* w momencie osiągnięcia spektakularnego sukcesu było postrzegane przeze mnie jako zadanie niełatwe i wielce zobowiązujące, a refleksja, by „nie zepsuć dzieła poprzednika”, stale towarzyszyła mi w redagowaniu niniejszego tomu. Tym niemniej ocena poziomu wykonania tego zadania i tak pozostaje ostatecznie w gestii Czytelników.

Drugą zasadą, którą postanowiłam kierować się w pracy redakcyjnej, było wprowadzenie w sposób naturalny nowych elementów do *Dyskursów*, tak by zaświadczały one niejako o indywidualnym i „osobnym” spojrzeniu nowego redaktora, który nie jest tylko figurantem, czy też organizatorem całego „zdarzenia komunikacyjnego”, ale ma również własną, autorską wizję przygotowywanego tomu. Wprowadziłam więc do *Dyskursów* dwa nowe elementy.

Jednym z nich jest pojawienie się po raz pierwszy – obok stałych już dyskursów: andragogicznego, poradoznawczego, metodologicznego i kulturoznawczego – osobnego i tematycznie oddzielnego dyskursu feministycznego, w którym zamieszczone są teksty podejmujące problematykę kobiet, uwzględniającą określony kontekst społeczno-kulturowy, w tym również dotykającą pewnych tematów tabu z życia ko-

biet (zjawisko prostytutki, problem kobiet po mastektomii), stosunkowo rzadko do tej pory analizowanych na gruncie nauk pedagogicznych. Pojawienie się na łamach *Dyskursów młodych andragogów* dyskursu feministycznego nie odbyło się oczywiście przypadkiem, lecz wyniknęło z dwóch przyczyn: po pierwsze – jest to dyskurs żywo obecny w życiu publicznym, wskazujący na konieczność podjęcia go w jeszcze szerszym i głębszym niż dotychczas zakresie, również w obszarze nauk pedagogicznych; po drugie zaś – jest on także rezultatem podejmowania coraz częściej przez młodych badaczy interesujących i oryginalnych badań oraz rozważań naukowych dotyczących właśnie sytuacji kobiet. Wydaje się, że stworzenie w *Dyskursach* równoprawnego miejsca dla tego rodzaju problematyki odpowiada idei otwartości tej publikacji na „głosy młodych” i jest też swego rodzaju znakiem czasu oraz odzwierciedleniem tego, co obecnie dzieje się i staje w rzeczywistości społecznej.

Drugim nowym elementem pojawiającym się w ósmym tomie są publikacje autorów zagranicznych ze Stanów Zjednoczonych i Rosji, które nie tylko w jakimś sensie poszerzają przestrzeń kulturową i geograficzną *Dyskursów*, ale też niewątpliwie zwiększają ich atrakcyjność dla potencjalnych czytelników. Mowa tu o artykule Pavla Stoylarova z Rosji (słuchacz studiów doktoranckich na UJ; uczestnik VIII LSMA) i Jessiki C. Robbins z USA (Uniwersytet w Michigan), której zresztą zaproszenie do grona autorów było możliwe właśnie dzięki współdziałaniu w ramach owej nieformalnej wspólnoty akademickiej, o której pisałam wcześniej (tu przy okazji chcę podziękować dr Edycie Zierkiewicz z UW w za wszelką okazaną mi w tym zakresie pomoc).

Tradycyjnie w *Dyskursach*, w tym również w niniejszym tomie, pojawiają się teksty autorów reprezentujących różne ośrodki akademickie w kraju. Różne też są wątki, tematy i obszary dyskursów przez nich prowadzonych, które podzieliłam – wprawdzie w sposób arbitralny, sędzę jednak, że porządkujący i ułatwiający lekturę – na odpowiednio zatytułowane części tematyczne. W każdej z tych części znaleźć można zarówno teksty oryginalne, teksty nowatorskie i odwołujące się do mniej znanych publikacji i opracowań naukowych, teksty bazujące na badaniach własnych prowadzonych nieraz rzadko stosowanymi metodami badawczymi, wskazujące na pewne problemy i dylematy natury metodologicznej, podejmujące nowe wątki w andragogice, czy też ujawniające nieodkryte dotychczas aspekty poradnictwa, bądź zwracające uwagę na nowe zjawiska w naszej codzienności oraz ich kulturowe i społeczne konteksty, jak też teksty systematyzujące pewną znaną już wiedzę. Wydaje się, że lektura zamieszczonych tu opracowań daje również szansę na szerszy ogląd tego, **czym** zajmują się młodzi badacze – andragodzy wywodzący się z różnych środowisk akademickich w kraju (i za granicą), **co** ciekawi ich w świecie i **jak** zajmują się tym, co ich ciekawi? Mam też nadzieję, że lektura ta może być inspiracją bądź pretekstem do stawiania nowych pytań problemowych, również w tych obszarach naszej rzeczywistości, które bądź to są zapomniane przez badaczy, bądź przemilczane, bądź też wymagają, by je odkryć na nowo.

Ósmy tom *Dyskursów młodych andragogów* poddany został wnikliwej recenzji Prof. zw. dr hab. Alicji Kargulowej, dzięki której cennym uwagom i sugestiom autorzy mieli możliwość udoskonalić i wzbogacić swoje artykuły, a ja – skorygować pracę redakcyjną. Za tę konstruktywną krytykę, życzliwość i zaangażowanie Pani Profesor – w imieniu autorów i swoim własnym – serdecznie dziękuję.

Małgorzata Olejarz